

Preek Mattheüs 6: 5-9a

Broeders, zusters,

Vandaag wil ik graag met u nadenken over ons bidden. En als we iets over bidden willen leren, bij wie kunnen we dan beter terecht, dan bij de Here Jezus zelf. In de Bergrede geeft Jezus o.a. onderwijs over het gebed.

In Mattheüs 6 worden door Jezus drie goede zaken behandeld: geven, bidden en vasten. Drie goede zaken die je ook op een verkeerde manier kunt uitvoeren. Je kunt geld geven aan goede doelen op een verkeerde manier, je kunt bidden op een verkeerde manier en je kunt vasten op een verkeerde manier. Drie op zichzelf goede dingen kun je maar zo doen tot eigen eer in plaats van tot Gods eer. Wie eigen eer zoekt is een huichelaar. Dat woord gebruikt Jezus bij alle drie de voorbeelden. Letterlijk staat er 'een hypocriet', een toneelspeler.

Zojuist heb ik het onderwijs van Jezus over het bidden voorgelezen. Voor ons bidden geldt ook hier, maak er geen show van. In Jezus' tijd kende Gods volk vaste momenten om te bidden. Toen we in Israël waren hebben we dat ook wel gezien. Mensen zetten hun auto langs de snelweg stil, stappen uit en gaan bidden. Ook moslims kennen die gewoonte om, waar ze ook maar zijn, een kleedje op de grond uit te spreiden en te bidden. Nu gaat het in Jezus' onderwijs niet om de vraag of je wel of niet in het openbaar mag bidden. Dat mag best. Het gaat erom dat je het niet doet om gezien te worden. Zo gebeurde het in Jezus' tijd door de hypocrieten. Die zorgden dat ze op het uur van gebed 'toevallig' net op een drukke kruising of plein stonden om daar uitvoerig hun vroomheid te etaleren. Daar heeft Jezus een afkeer van. Niet van het openbare gebed, maar van je schijnvroomheid. Wie het om eigen eer te doen is, heeft z'n loon al. Die moet niet denken dat God er blij van wordt. Wie eer van mensen zoekt krijgt ook niet meer dan eer van mensen. Ga dan maar in je binnenkamer, zegt Jezus. De huizen in Jezus' tijd zagen er wel wat anders uit dan onze huizen. De meeste huizen kenden nauwelijks verschillende vertrekken. In het leef-vertrek werd gegeten, geslapen, gewoond. En ergens in de hoek stond de geit. Er was niet zo iets als een eigen kamer voor ieder kind. Het enige dat men kende was een voorraadkast. En dat woord wordt hier ook gebruikt. Ga in je binnenkamer, ga in je voorraadkast. Daar ben je alleen met God, God die zelf ook in het verborgene woont. In Jezus' tijd woonde God in het heilige der heilige, de ruimte in de tempel waar alleen een priester eens per jaar op Grote Verzoendag mocht

binnenkomen. God woont in het verborgene..... En om die God te benaderen moet jezelf ook maar in het verborgene gaan. Daar is geen eer van mensen te krijgen, daar gaat het om God en jou. Jij, klein mens, alleen met die grote God, die heilige Vader, Die er naar verlangt je stem te horen. Die er naar verlangt dat je op Hem zelf gericht bent en niet op de eer van je medemens. Nogmaals, het gaat Jezus er niet om dat we niet in het openbaar mogen bidden. Ik hoor wel eens mensen zeggen dat ze niet bidden in een restaurant of kantine omdat je in je binnenkamer moet gaan. Of ook dat ze niet deelnemen aan een bidstond of gebedsgroep omdat gebed een zaak is van de binnenkamer, maar dat is een smoesje om niet mee te hoeven bidden. Er is niets mis met een gebedsgroep of bidstond, zolang je maar op God en Zijn eer gericht bent. Dan kan een gebedsgroep of bidstond juist een geweldige stimulans zijn om vol te houden met bidden. Als je samen in contact met God komt kun je Gods aanwezigheid en de onderlinge verbondenheid juist veel sterker ervaren tijdens een bidstond. Maar ook dan geldt wel de waarschuwing van Jezus, het gaat om Gods eer en niet om eigen eer!

Soms maak ik mee dat iemand tegen mij als voorganger zegt dat ik mooi bid. Eerlijk gezegd weet ik nooit zo goed of ik daar dan blij mee moet zijn. Het feit dat iemand goed in staat is te formuleren en dingen onder woorden te brengen zegt namelijk helemaal niets over het hart van de bidder. Het is fijn als je gebed iemand bemoedigt en dat mag ook, maar het gaat om je hart. U mag best weten dat ik hou van eerlijke, oprechte, authentieke gebeden, voor mijn part in het dialect, omdat het niet in de mooie volzinnen zit, maar in het delen met je hemelse Vader wat in je hart leeft. Wie mij een beetje kent weet ook wel dat ik wel eens zeg dat ik geen 'gebedsmachine' wil zijn omdat ik toevallig voorganger ben. Ik houd niet zo van de vanzelfsprekendheid dat de dominee moet openen of afsluiten met gebed. Wij kunnen toch allemaal bidden. Beroepsbidders bestaan niet.

In mijn vorige gemeente werd de predikant een keer gevraagd om te bidden bij de broodmaaltijd voorafgaand aan het bejaardenreisje. De dominee kwam binnen en zei: *Here zegen deze spijze amen*. Daarna zei hij "dat kunnen jullie zelf ook wel" en hij ging weg. Ik snap die dominee wel....

Jezus waarschuwt ook nog voor de omhaal van woorden. Dat doen heidenen zegt Jezus. Denk hierbij maar aan die Baälpriesters op de Karmel bij Elia (1 Kon.18). Die maakten een misbaar om Baäl in actie te krijgen, maar er gebeurde niets. Maar Elia bad een simpel gebed. "*HERE God van Abraham, Izaäk en Israël, laat heden bekend*

worden dat U God bent Israël, en ik Uw dienaar, en dat ik al deze dingen overeenkomstig Uw woord heb gedaan. Antwoord mij, HERE, antwoord mij, zodat dit volk weet dat U, HERE, de ware God bent, en dat U hun hart tot inkeer gebracht hebt". Dat was alles.....en vuur van de HERE viel neer. Geen ellenlange verhalen. Geen omhaal van woorden alsof het nodig is dat God moet worden overgehaald te antwoorden. Wat voor beeld van God heb je dan als je zo met Hem omgaat. God is niet een grillige God bij wie je maar moet afwachten of Hij je gunstig gezind is. God is Vader. Hij houdt van ons en nodigt ons uit om alleen of samen bij Hem te komen. Vertel het maar, zeg maar wat je dwars zit, vertel maar wat je raakt, wat je verdriet doet, vraag maar wat je graag zou willen. Je mag het allemaal vertellen en vertrouw erop dat het bij Hem in goede handen is. Mag je dan niet lang bidden.....Natuurlijk wel. Als er veel te bidden is, dan duurt dat even, dan duurt het misschien zelfs heel lang. Jezus heeft ook wel eens een hele nacht gebeden. en in Getsemané was Hij vast ook in niet in vijf minuten klaar. Als je veel nood of verdriet ervaart dan verlang je ernaar om bij God te zijn en je hart uit te storten. Maar geen omhaal van woorden, niet drammen bij God, of denken dat Hij overgehaald moet worden. God weet het.....Hij kent je als geen ander....Hij heeft je lief met een oneindige liefde. Hij zal als Vader geven wat goed is voor jou. Hij zorgt voor je en draagt je leven. Wat er ook gebeurt.

En daarom leerde Jezus zijn discipelen om God ook zo te noemen: Vader.

Dit gebed, het gebed dat Jezus zijn discipelen leert in de Bergrede en dat wij via de discipelen hebben mogen ontvangen wordt over de hele wereld in honderden talen gebeden. Wij noemen het meestal het 'onze Vader'. Eigenlijk is dat niet goed. Het gebed begint in de Griekse tekst niet met 'onze' maar met 'Vader'. Letterlijk staat er 'Vader die de onze is....'.

Wat betekent dat nu, dat we God mogen aanspreken als onze Vader. Dat wij God als onze Vader aanspreken heeft natuurlijk ook al veel te betekenen. We zeggen niet mijn Vader. Blijkbaar is bidden geen soloactiviteit. God wil graag dat wij samen bidden, dat wij als kinderen van één Vader samenkomen om Hem te ontmoeten. God vindt dat belangrijk voor ons geloof, maar allereerst is het ook tot Gods eer dat we samen bidden. Hij wordt daar blij van, Hij ziet dat graag!

Ik weet nog dat Marja en ik een keer op vakantie waren en dat we naar onze oudste dochter belden. Juist op dat moment waren al onze andere kinderen ook bij haar op

bezoek. Wij waren er niet bij, maar het maakte ons wel blij. Het idee dat onze kinderen elkaar opzoeken, dat ze zich met elkaar verbonden weten. En dat ze die onderlinge band ook beleven als wij niet in de buurt zijn. Zo is God ook blij als Zijn kinderen samenkomen en Hem aanroepen als onze Vader. Het maakt God blij als op donderdagavond een groepje samenkomt hier in het leerhuis om te bidden en ik vermoed dat Hij ook blij zal zijn als jij daar af en toe bij bent.

Vader, dat was voor de discipelen volstrekt nieuw. God wordt in het OT wel soms als een Vader omschreven maar nooit als Vader aangesproken. Jezus leert dat hier. Zeg maar Vader, Abba, papa, tegen God. Dat is ongekend. God de Almachtige, wil onze Vader zijn en wij mogen Zijn kinderen zijn. En hierbij is God met heel zijn wezen betrokken. Want het is God de Zoon die ons tot de Vader brengt. Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven, niemand komt tot de Vader dan door Hem. Je bent niet automatisch een kind van God. Je hoort dat wel eens zeggen: we zijn toch allemaal kinderen van God. Nee, dat is niet waar. Je bent allemaal schepselen van God. Maar een kind van de Vader kun je alleen worden door de Here Jezus. Allen die Hem aannemen hebben het recht een kind van God te worden. Schepsel van God ben je vanzelf, kind van God wordt je door geloof in Christus. Niemand komt tot de Vader dan door Hem.

Ik zei dat God met zijn hele wezen betrokken is bij het feit dat Hij onze Vader is, want Jezus brengt ons bij de Vader terug, maar de Heilige Geest leert ons wat het is om kind van de Vader te zijn. De Geest verandert ons van binnen uit. En die Geest leert ons volgens Rom. 8:15 God onze Abba noemen. Die Geest wordt de Geest van het zoonschap genoemd, door welke wij roepen Abba Vader. Die Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen van God zijn. De Geest zegt het ons voor. Net zoals vaders en moeders hun kinderen leren praten. Een kind van een jaar of één zit in de fase van 'papa' en 'mama' zeggen. Prachtig. Zo zie ik de Heilige Geest ook, misschien wat menselijk voorgesteld, maar toch, kom maar....zeg het maar, Abba, Vader. Totdat wij het als nieuwgeboren kinderen zelf leren zeggen.

Nu gaat het natuurlijk niet alleen om dat woordje Vader, maar veel meer dat we gaan we beseffen wat het is dat God je Vader is. Dat is wat de Geest wil doen in je leven. We snappen niet veel van de drie-eenheid, maar hoe geweldig is het dat de Vader, de Zoon en de Geest met alles wat Hij is betrokken is op jou, zodat jij mag leren Hem Vader te noemen.

Wat betekent dat nu nog meer. In de eerste plaats dat we onze eigen 'vaderbeelden' even moeten proberen uit te schakelen. Aardse vaders schieten schromelijk te kort in vergelijking met God als Vader. En zeker voor wie het woord vader het tegenovergestelde van liefde, veiligheid en geborgenheid is, is het van belang dat we proberen de vergelijking met de aardse vader loslaten. Ten tweede is het ook wel van belang dat we beseffen dat de invulling van het vaderschap in onze tijd anders is dan in Jezus' tijd. We moeten niet de omgang van westerse kinderen uit de 21^e eeuw met hun vader projecteren op de vader-kind relatie tussen God en Zijn kinderen zoals de Bijbel die leert. Tegenwoordig is de omgang van een kind met z'n vader heel amicaal en sommige vaders willen als een vriend zijn voor hun kinderen. Maar in de tijd van Jezus werd een vader gekenmerkt door vier dingen. Allereerst gezag. De vader had de leiding over de familie. Gezinsleden gehoorzaamden hem. Voor je vader moest je respect hebben. Behalve dat was de Vader ook een onderwijzer. Hij voedde zijn kinderen op, leidde hen op de rechte weg. De vader gaf zijn kennis aan z'n kinderen door. Het derde is dat de Vader zorgt voor het levensonderhoud van z'n kinderen. De kinderen ontvangen voedsel en bescherming. Hij begeleidt de kinderen naar volwassenheid. Het vierde dat voor een vader belangrijk is, is dat de vader een erflater is. Hij zorgt voor een erfenis. De vader was de bezitter van het land en het erfgoed van de familie. Hij deelt die bezittingen met zijn kinderen. Zijn zonen hadden het recht om het land in bezit te krijgen wanneer de vader stierf. Paulus heeft het daar ook over als hij zegt: u bent geen slaven meer, u bent kinderen van God en als kind bent u erfgenaam...

Als wij deze vier woorden tot ons laten doordringen – gezag, onderwijs, zorg en erfenis, wat betekent dat dan voor ons bidden als we onze Vader zeggen?

Als God onze Vader genoemd wil worden dan vraagt Hij twee dingen van ons: vertrouwen en ontzag.

Ik mag God onvoorwaardelijk vertrouwen. Hij weet wat je nodig hebt, zegt Jezus. Ja alle haren op je hoofd zijn geteld! Hij kent je, tot in het diepst van je ziel, Hij kent je vanaf je allerprilste begin, Hij kent zelfs je onuitgesproken gedachten, hij weet van je gevoel, je situatie, zelfs je toekomst is voor Hem geen vraag. Je bent zo kostbaar voor Hem. Als God al zorgt voor musjes die nauwelijks geld opleveren op de markt, ga dan eens na hoeveel zorg, aandacht en liefde Hij voor jou heeft! Wil je weten

hoeveel je Hem waard bent. Kijk dan naar Golgotha. Naar het kruis van Jezus. Die pijn heeft Hij voor jou over gehad. Dat wilde Hij dragen om jou tot Zijn kind te maken, te adopteren als eigen zoon of dochter, volwaardig lid van Zijn gezin. Zo lief had God de Vader ons.....

Tot God bidden als Vader, dat is bidden in vertrouwen. Vertrouwen dat Hij nooit loslaat. Dat gaat zelfs dieper dan hopen op genezing, of geluk. Vertrouwen dat Hij zelfs in moeilijke omstandigheden je leven draagt. Vertrouwen dat je niet aan de aandacht van je hemelse Vader bent ontsnapt, maar dat er Eén is die je vasthoudt, die je draagt, dwars door de storm, ook als je levensweg een zware weg is.

Ik noemde vertrouwen en ontzag. Ontzag voor deze hemelse Vader. Wat is Hij onnoemelijk groot en wie ben ik dan. God als Vader aanspreken maakt klein: Uw wil geschiede, Vader. U hebt het voor het zeggen. Laat mijn leven een leven zijn, waarin Uw wil tot uiting zal komen.

Bijzonder dat deze Vader zijn oor neigt als wij gaan bidden, een stelletje gewone mensen bij elkaar in één van de kerken in Oldebroek.

En nogmaals, die Vader geeft niet om perfect geformuleerde gebeden. Het is Hem om je hart te doen. Hij is een Vader die het fijn vindt dat je komt zoals je bent zonder je mooier voor te doen. En Hij vindt het fijn dat we samen met elkaar komen. Zo is Hij, Hij ziet z'n kinderen nou een keer graag samen.

Die Vader is absoluut goed en absoluut te vertrouwen.

En daarom verdient die Vader absoluut onze liefde en ons ontzag.

Wat bijzonder dat we bij deze ontzagwekkend grote Vader kind aan huis mogen zijn!

AMEN